

KÜRTÇE ANADİLİ VE KULLANIM DÜZEYLERİNE İLİŞKİN ARAŞTIRMA RAPORU

MAYIS 2022

YÖNTEM VE AMAÇ

Sosyo Politik Saha Araştırmaları Merkezi; 20 Nisan-5 Mayıs 2022 tarihleri arasında “**Kürtçe Anadilinin Kullanım Düzeyleri ve Eğitimi**” üzerine bir anket çalışması yapmıştır. Çalışma gündelik hayatta Kürtçe anadili kullanımının yaygınlığına, eğitim hayatı içindeki durumuna, Kürtçenin kullanımı ve geliştirilmesi önündeki engellere, risklere ve önerilere odaklanmıştır.

Online ortamda gerçekleşen çalışma; **Adana, Adıyaman, Ağrı, Ankara, Antalya, Batman, Bursa, Dersim, Diyarbakır, Gaziantep, Hakkâri, İstanbul, İzmir, Mardin, Mersin, Muş, Şanlıurfa, Şırnak, Van** kentlerini kapsamıştır.

Türkiye genelinde **19 Kentte** yaşayan yurttaşların katılımı ile gerçekleşen Anket çalışmasında anadili Kürtçe olan **2638 kişiye ulaşılmıştır**. Online ortamda alınan yanıtlar SPSS ortamına aktarılarak hesaplanmış, grafik ve tablolar aracılığı ile analiz edilmiştir.

Çalışmanın soru formu **4 bölümden oluşmuştur**; İlk bölüm, katılımcıların sosyo- kültürel ve ekonomik durumlarını öğrenmeye dönük demografik verilere odaklanmıştır. İkinci bölüm, Kürtçe anadilinin gündelik hayatta kullanım yaygınlığına, anadili kullanamama nedenlerine, Üçüncü bölüm öğretim eğitim hayatında çocukların anadilini bilme, eğitim ve öğretim olanaklarından faydalanabilme hallerine ve anadili öğrenme taleplerine; Dördüncü bölüm ise anadilin varlığını sürdürmesi ve gelişimi önündeki sıkıntı, risk ve olanaklar ile önerilere odaklanmıştır.

Çalışmayı özetleyecek olursak;

Çalışmanın araştırma grubunun **%61’ini** Erkek, **%38,7’sini** Kadın, **%0,2’sini ise** LGBTİ+ oluşturmuştur.

18 yaş üzeri her yaş grubundan katılımcının olduğu araştırmanın **%34,2’si** 25-34 yaş grubundan, **%29,6’sı** 35-44 yaş grubundan oluşmuştur.

%58,6’sı Üniversite ve **%14,7’si** Lisansüstü mezunu olan araştırma grubunun; **%21,4’ü kamuda** memur, Şef, müdür iken **%12,7’si** Profesyonel Meslek sahibidir. İşsiz olup iş arayanların oranı; **%13,6’dır**. **Yanıtlardan anlaşılacağı üzere araştırma grubunun büyük bölümü, genç, öğretim düzeyi yüksek ve çalışma hayatı içerisinde bulunmaktadır.**

Kürtçe anadilinin kullanımı ve yaygınlığını tespit etmek üzere sorulan soruların ilkinin araştırma grubunun hangi Kürtçe lehçeye sahip olduklarına dair soru oluşturmuştur.

Mensubu oldukları lehçeleri Katılımcıların %89,4'ü Kurmancî, %10,1'i Kirmanckî/Zazakî, %0,5'i ise hem Kurmancî hem de Kirmanckî/Zazakî olarak tanımlamıştır.

Bununla birlikte hanelerinde/aile içinde katılımcıların %87,7'si Kurmancî'yi konuştuklarını, %71'i Türkçe, %10,7'si Kirmanckî/Zazakî ve %1,7'si Arapça dillerini kullandıklarını söylemiştir. Bu soruya çoklu yanıt alınmıştır.

Katılımcıların %68,4'ü Hane İçinde/Aile de Anadilini Her zaman kullandığını bildirirken, %22,8'i Ara sıra, %6,7'si Nadiren konuştuğunu %2,1'i Hiç konuşmadığını söylemiştir. Yine Katılımcıların %54,1'i Sokakta/Sosyal Hayatta çoğunlukla Türkçe konuştuğunu, %44,6'sı Kurmancî, %1,2'si Kirmanckî/Zazakî ve %0,1'i Arapça Konuştuğunu belirtmiştir. Haneden sokağa ve kamusal alanlara doğru Kürtçe anadilinin kullanımının azalarak sürdüğü görülmüştür.

Araştırma grubunun; %47,6'sı anadilini Çok İyi düzeyde anlayabildiğini, %24,2'si İyi düzeyde anlayabildiğini; %34,3'ü Anadilini Çok İyi düzeyde konuşabildiğini, %30'u İyi düzeyde konuşabildiğini; %26,1'i Anadilini Çok İyi düzeyde okuyabildiğini, %21,7'si İyi düzeyde okuyabildiğini; %20,5'i Anadilini Çok İyi düzeyde yazabildiğini, %17,7'si İyi düzeyde yazabildiğini bildirmiştir.

Anadilini anlamayan veya kısmen anlayabilen katılımcılara nedeni sorulmuş; katılımcıların %31,7'si Ailemde/Çevremde konuşan olmadığı için, %28,6'sı Anadilimi öğrenebileceğim, geliştirebileceğim bir okul ve kaynak olmadığı için, %19,8'i Dışlanmamam için sadece resmi dil öğretildi, %13,5'i Yasak olduğu için yanıtlarını vermiştir.

Anadilini konuşamayan veya kısmen konuşabilen katılımcılara nedeni sorulmuş; katılımcıların %52,8'i Anadilimi öğrenebileceğim bir okul ve kaynak olmadığı için, %26,7'si Ailemde konuşan olmadığı için/ Ailem öğretmediği için, %6,9'u Yasak olduğu için, %6,7'si Dışlanmamam için sadece resmi dil öğretildi yanıtlarını vermiştir.

Anadilin yaş küçüldükçe daha az kullanıldığını gösteren çalışmaya katılanların %72,8'i Hanelerinde 0-18 yaş grubunda çocuk bulunduğunu söylemişlerdir. Hanelerinde bulunan bu çocuklarla Anadillerini konuşup konuşmadıklarına dair soruya ise katılımcıların %67,7'si Evet, %31,5'i Hayır demiştir.

Konuşmayan %31,5'e nedeni sorulmuş, verilen yanıtlara göre; %49,8'i Çevremiz hep Türkçe konuştuğu için, %20,9'u Öğretecek kadar iyi bilmediğim için, %10,9'u Okul hayatında zorlanmaması için, %7,6'sı Anadilimi bilmediğim için demiştir.

“Hanenizde Yaşayan Çocuklara Anadilinizde Masallar/Hikâyeler Anlatıyor Musunuz? Ya da Hanede Anlatan Başka Biri Var Mı?” sorusunu, katılımcıların %42,2'si Çocuklara anadilimizde masallar / hikâyeler anlatırım, %22,8'i Anlatabilecek kimse yok, %12,2'si Çocuklara anadilde masallar/ hikâyeleri genellikle annem anlatır, %6,6'sı Çocuklara anadilde masallar / hikâyeleri genellikle ninem/dedem anlatır, %5,9'u Çocuklara anadilde masallar / hikâyeleri genellikle babam anlatır biçiminde yanıtlamıştır.

“Hanenizde Yaşayan Okul Çağındaki Çocuklar İçin Okudukları Okulda Anadillerinde Eğitim Görmeleri İçin Talepte Buldunuz Mu?” sorusuna %50,2'si Hayır, %49,8'i Evet derken; Talepte bulunanlara sonucun ne olduğu sorulmuş sadece %5,2'si Talep ettiğimiz anadilde çocuklar için sınıf açıldı demiştir.

Öte yandan %42,7'si Talep ettiğimiz halde hiçbir sınıf açılmadı, gerekçe de bildirilmedi, %27'si Talep ettiğimiz halde talep sayısı sınırlı denerek hiçbir sınıf açılmadı, %19,9'u Talep ettiğimiz halde öğretmen olmadığı gerekçesiyle sınıf açılmadı yanıtlarını vermişlerdir.

Ayrıca eğitim talebinde bulunmayanlara nedeni sorulmuş; %22,3'ü Böyle bir seçmeli ders olduğunu bilmiyorduk, %19,5'i Yaşayan diller kapsamında anadilimizde eğitim tercih ettiğimizde değişik gerekçelerle reddedildiği için, %14,7'si Bu konudaki tercihlerimiz dikkate alınmayıp okul idaresi tarafından çocuklar farklı bölümlerde eğitimlere tabi tutulduğu için, %11,7'si Yaşayan diller ve lehçeler kapsamındaki seçmeli derslerin anadili öğrenimine katkı sunmadığına inandığım için ve %6,5'i Çocuklar okulda ayrımcılığa maruz kalmasını diye talepte bulunmadığını bildirmiştir.

Ayrıca tüm katılımcılara “Çocukların Anadillerinde Eğitim Görmelerini İster Misiniz?” sorusu da yöneltilmiş; %99,3'ü gibi ezici çoğunluk “Evet”, %0,7'si “Hayır” demiştir.

Araştırma grubuna yöneltilen **“Okullarda Verilen Yaşayan Diller Kapsamındaki Anadili Öğretimlerini Nasıl Değerlendiriyorsunuz?”** sorusuna katılımcıların toplamda %72'si yetersiz bulduklarını söylerken (%56'sı gibi büyük bir oran çok yetersiz buluyor), %19,4'ü yeterli bulmaktadır.

Ayrıca katılımcıların %88,7'si Okul öncesinden başlayarak öğretim anadilde olmalı derken, %7,8'i ilkokuldan itibaren öğretim anadilde olmalı ve %2,4'ü Anadil kursları veya anadil öğreten seçmeli dersler yeterli demiştir.

Ayrıca katılımcıların %99,2'si anadillerinin korunması ve geliştirilmesi gerektiğini düşünmektedir.

Yine “**Anadilinizin Varlığını Sürdürmesi Önünde En Büyük Tehlike Sizce Nedir?**” sorusuna katılımcıların %57,2'si Ailelerin Çocuklarıyla Türkçe Konuşması, %18,1'i Anadilde Eğitimin Olmaması, %9'u Kente Göç İle Anadilin Unutulması, %8,5'i Yasal Statünün Olmaması, %5,3'ü Baskı ve Asimilasyon Politikaları yanıtlarını vermişlerdir.

“Anadilinizin Korunması ve Geliştirilmesi İçin 1.öncelik Olarak Neler Yapılmasını Önerirsiniz?” sorusuna %31,7'si Eğitim/Öğretim Dili Olmalı, %30,3'ü Yasal/Anayasal Güvencelere Kavuşmalı, %24,3'ü Resmi Dil Olarak Kabul Edilmeli yanıtlarını vermişlerdir.

Ayrıca;

“Devlet Kurumlarında Anadiliniz ile İlgili Bir Ayrımcılığa Maruz Kaldığınızı Düşünüyor Musunuz?” sorusuna katılımcıların %66,3'ü Çoğunlukla, %19,3'ü Ara Sıra, %5,9'u Nadiren, %8,5'i Hiçbir Zaman;

“Sosyal Çevrenizde Anadiliniz ile İlgili Bir Ayrımcılığa Maruz Kaldığınızı Düşünüyor Musunuz?” sorusuna katılımcıların %17'si Çoğunlukla, %20,5'i Ara Sıra, %22,7'si Nadiren, %39,8'i Hiçbir Zaman;

“Sosyal Medyada Anadiliniz ile İlgili Bir Ayrımcılığa Maruz Kaldığınızı Düşünüyor Musunuz?” sorusuna katılımcıların %35,9'u Çoğunlukla, %37,2'si Ara Sıra, %17,6'sı Nadiren, %9,3'ü Hiçbir Zaman;

“İş Ortamında Anadiliniz ile İlgili Bir Ayrımcılığa Maruz Kaldığınızı Düşünüyor Musunuz?” sorusuna katılımcıların %34,2'si Çoğunlukla, %25,4'ü Ara Sıra, %19,9'u Nadiren, %20,6'sı Hiçbir Zaman;

“Aile/Akraba İçerisinde Anadiliniz ile İlgili Bir Ayrımcılığa Maruz Kaldığınızı Düşünüyor Musunuz?” sorusuna katılımcıların %3,3'ü Çoğunlukla, %7,2'si Ara Sıra, %27,8'i Nadiren, %61,7'si Hiçbir Zaman;

“Yaşanılan Kentte Anadiliniz ile İlgili Bir Ayrımcılığa Maruz Kaldığınızı Düşünüyor Musunuz?” sorusuna katılımcıların %21,2’si Çoğunlukla, %21,4’ü Ara Sıra, %22,1’i Nadiren, %35,3’ü Hiçbir Zaman;

“Sağlık Kurumlarında Anadiliniz ile İlgili Bir Ayrımcılığa Maruz Kaldığınızı Düşünüyor Musunuz?” sorusuna katılımcıların %50’si Çoğunlukla, %25,9’u Ara Sıra, %15,8’i Nadiren, %8,4’i Hiçbir Zaman;

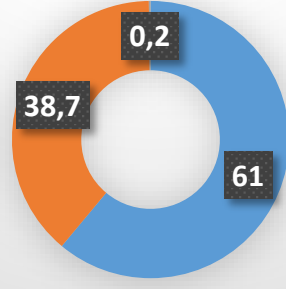
“Eğitim Kurumlarında Anadiliniz ile İlgili Bir Ayrımcılığa Maruz Kaldığınızı Düşünüyor Musunuz?” sorusuna katılımcıların %65,1’i Çoğunlukla, %19,6’sı Ara Sıra, %10,7’si Nadiren, %4,6’sı Hiçbir Zaman;

“Toplu Taşımada Anadiliniz ile İlgili Bir Ayrımcılığa Maruz Kaldığınızı Düşünüyor Musunuz?” sorusuna katılımcıların %30,7’si Çoğunlukla, %24,3’ü Ara Sıra, %21,2’si Nadiren, %23,7’si Hiçbir Zaman;

“Eş/Dost/Akraba İçerisinde Anadiliniz ile İlgili Bir Ayrımcılığa Maruz Kaldığınızı Düşünüyor Musunuz?” sorusuna katılımcıların %4,4’ü Çoğunlukla, %10,6’sı Ara Sıra, %27,7’si Nadiren, %57,4’ü Hiçbir Zaman yanıtlarını vermişlerdir.

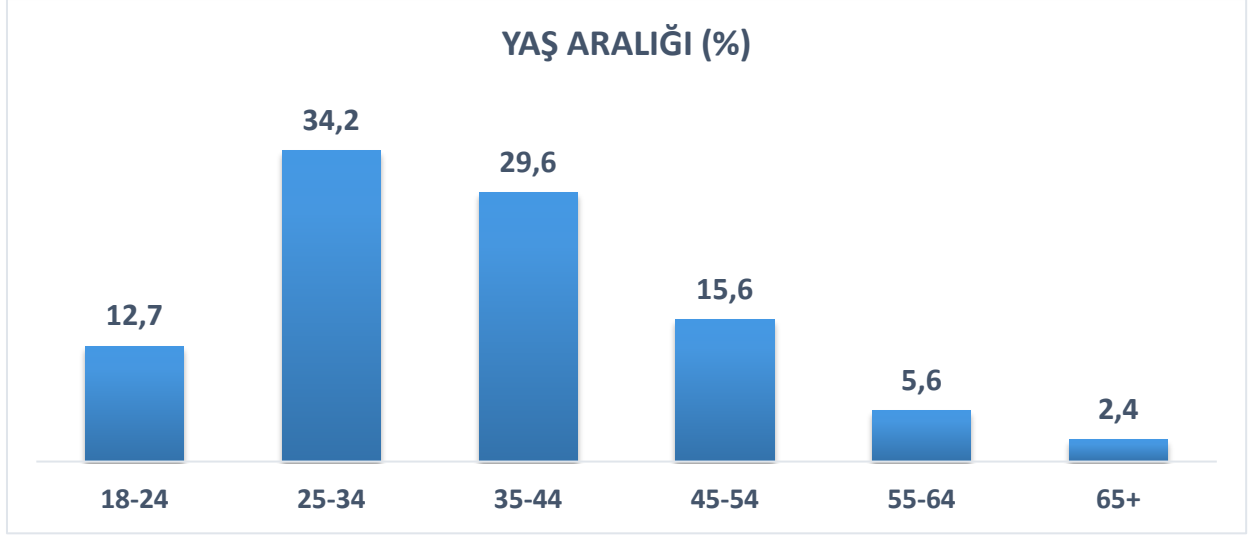
Çalışmanın ayrıntıları raporda yer almaktadır.

CİNSİYET (%)

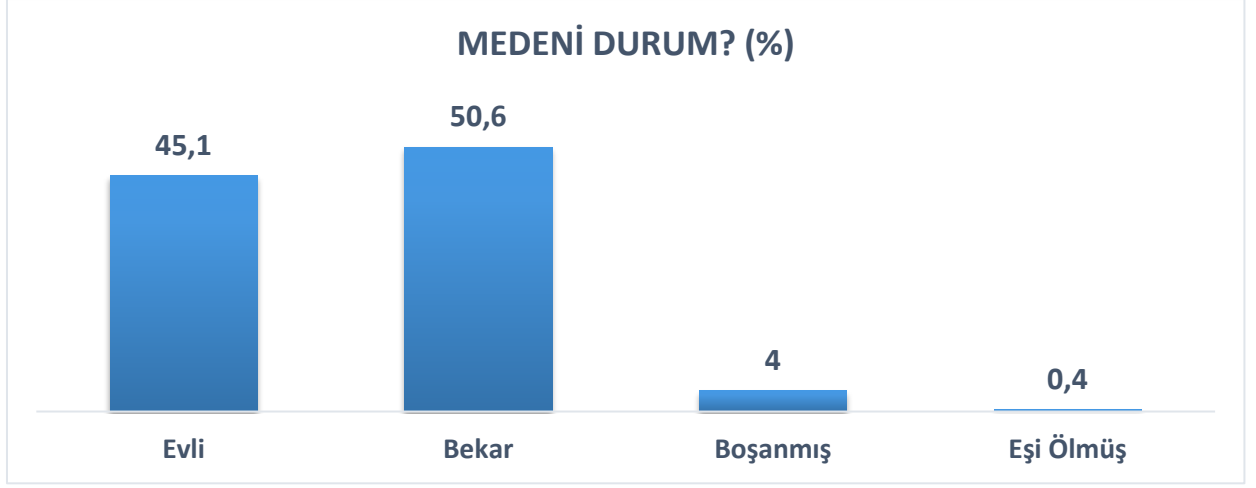

■ Erkek ■ Kadın ■ Lgbti+

Araştırma grubunun %61'i Erkek, %38,7'si Kadın, %0,2'si Lgbti+ görüşmecilerden oluşmaktadır.

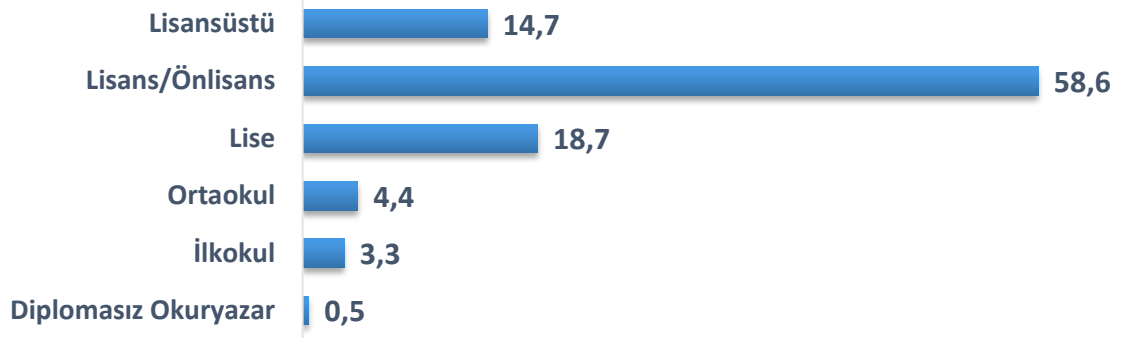

Araştırma grubunun “**Yaş Aralıklarına**” baktığımızda, katılımcıların **%12,7’si** 18-24 yaş grubunda, **%34,2’si** 25-34 yaş grubunda, **%29,6’sı** 35-44 yaş grubunda, **%15,6’sı** 45-54 yaş grubunda, **%5,6’sı** 55-64 yaş grubunda ve **%2,4’ü** 65+ yaş grubunda yer almaktadırlar.

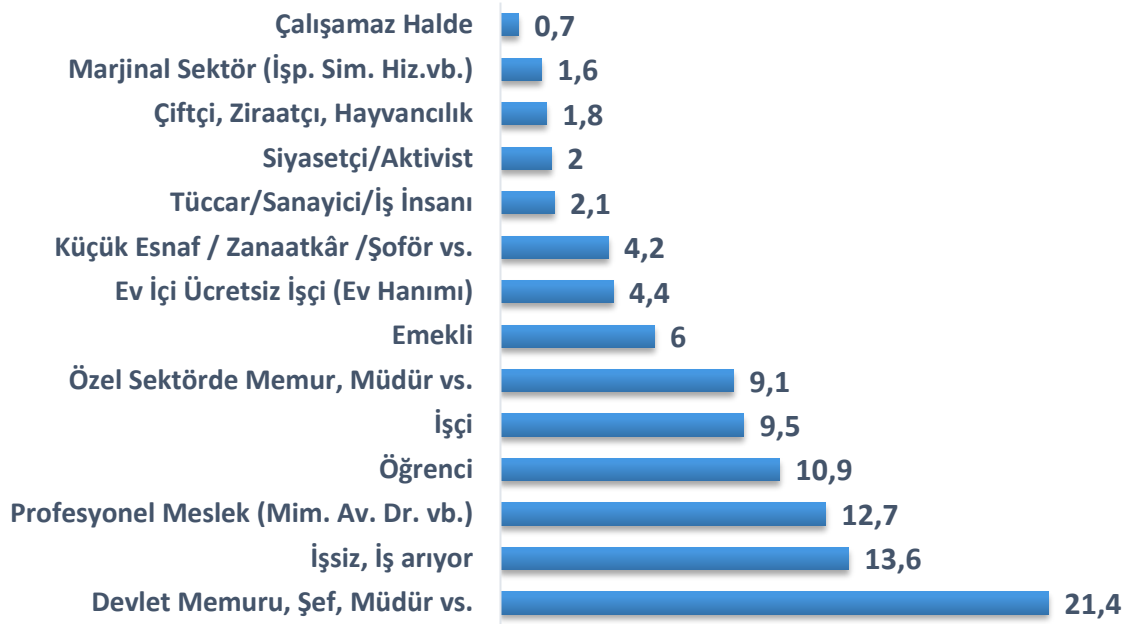
Araştırma grubunun **Medeni Durumlarına** baktığımızda ise, **%45,1'i** Evli, **%50,6'sı** Bekâr, **%4'ü** Boşanmış ve **%0,4'ü** Eşi Ölmüş olduğunu belirtmişlerdir.

EĞİTİM DURUMUNUZ? (EN SON BİTİRDİĞİNİZ OKUL) (%)

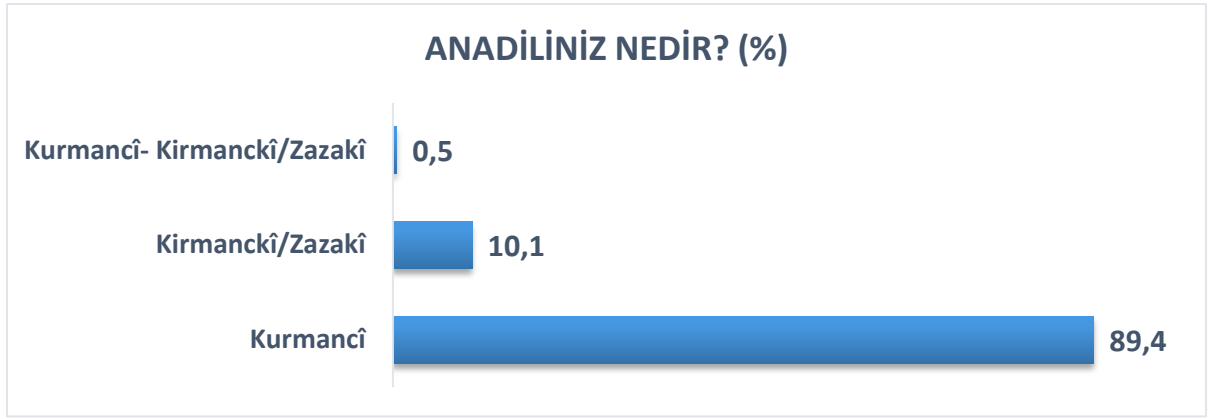

Araştırma grubunun **Eğitim Durumuna** baktığımızda, **%0,5'inin** Diplomasız Okuryazar, **%3,3'ünün** İlkokul, **%4,4'ünün** Ortaokul, **%18,7'sinin** Lise, **%58,6'sının** Lisans/Ön lisans ve **%14,7'sinin** Lisansüstü mezunu oldukları görülmektedir.

ÇALIŞIYOR MUSUNUZ? ÇALIŞIYORSANIZ NE İŞ YAPIYORSUNUZ? (%)

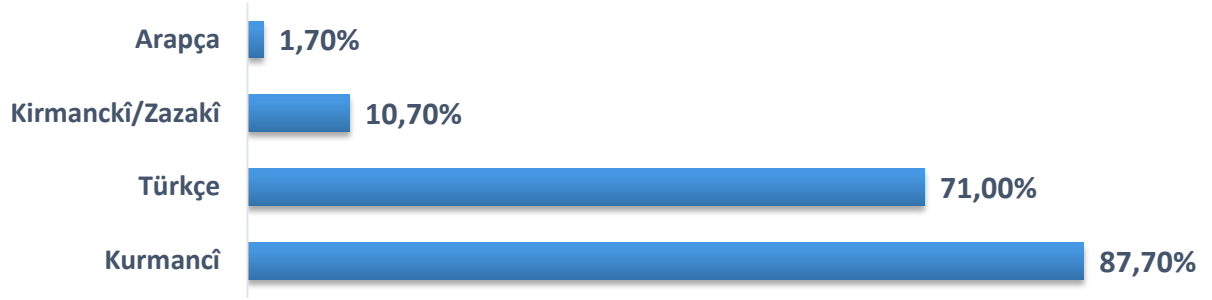

Araştırma grubunun **İstihdam Durumuna** baktığımızda, katılımcıların **%21,4'ü** Devlet memuru, Şef, müdür vs., **%13,6'sı** İşsiz/İş Arıyor, **%12,7'si** Profesyonel Meslek, **%10,9'u** Öğrenci, **%9,5'i** İşçi, **%9,1'i** Özel Sektörde Memur, Şef, Müdür vs., **%6'sı** Emekli olduklarını belirtmişlerdir.

Araştırma grubuna yöneltilen “**Anadiliniz Nedir?**” sorusuna katılımcıların **%89,4’ü** Kurmancî, **%10,1’i** Kirmanckî/Zazakî, **%0,5’i** Kurmancî-Kirmanckî/Zazakî yanıtlarını vermişlerdir.

**HANE İÇİNDE/AİLENİZDE HANGİ DİLLER KONUŞULUYOR?
(ÇOKLU YANIT) (%)**

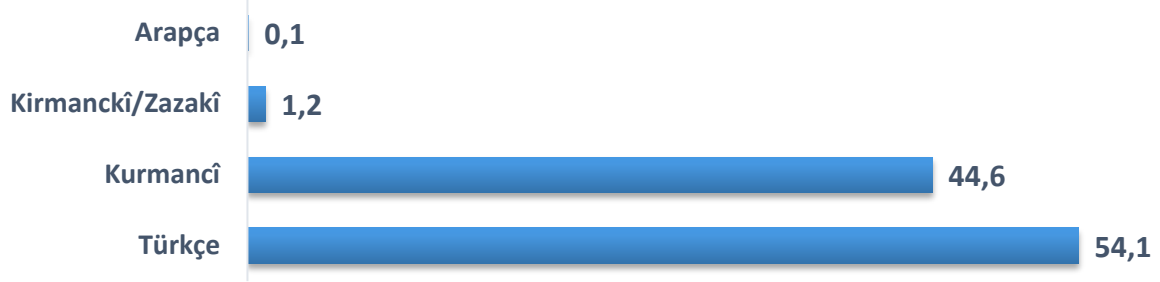

“Hane İçinde/Ailenizde Hangi Diller Konuşuluyor?” sorusuna, katılımcıların %87,7’si Kurmancî, %71’i Türkçe, %10,7’si Kirmanckî/Zazakî, %1,7’si Arapça yanıtlarını vermişlerdir.

“Ailede/Hanede Anadilinizi Ne Sıklıkta Konuşuyorsunuz?” sorusuna katılımcıların %68,4’ü Her zaman, %22,8’i Ara sıra, %6,7’si Nadiren, %2,1’i Hiç yanıtlarını vermişlerdir.

SOKAKTA/SOSYAL HAYATTA ÇOĞUNLUKLA KONUŞTUĞUNUZ DİL HANGİSİDİR? (%)

“Sokakta/Sosyal Hayatta Çoğunlukla Konuştuğunuz Dil Hangisidir?” sorusuna katılımcılarımızın %54,1’i Türkçe, %44,6’sı Kurmancî, %1,2’si Kirmanckî/Zazakî, %0,1’i Arapça yanıtlarını vermişlerdir.

ANADİLİNİZİ NE DÜZEYDE BİLİYORSUNUZ? (%)					
	Çok İyi	İyi	Kısmen	Hiç	TOPLAM
Anlayabiliyorum	47,6	24,2	23,6	4,6	100%
Konuşabiliyorum	34,3	30	27,7	8	100%
Okuyabiliyorum	26,1	21,7	37	15,2	100%
Yazabiliyorum	20,5	17,7	40,1	21,8	100%

“Anadilinizi Ne Düzeyde Biliyorsunuz?” sorusuna katılımcıların verdikleri yanıtlara göre;

Anlayabiliyorum diyenlerin; %47,6’sı Çok İyi, %24,2’si İyi, %23,6’sı Kısmen, %4,6’sı Hiç;

Konuşabiliyorum diyenlerin; %34,3’ü Çok İyi, %30’u İyi, %27,7’si Kısmen, %8’i Hiç;

Okuyabiliyorum diyenlerin; %26,1’i Çok İyi, %21,7’si İyi, %37’si Kısmen, %15,2’si Hiç;

Anlayabiliyorum diyenlerin; %20,5’i Çok İyi, %17,7’si İyi, %40,1’i Kısmen, %21,8’i Hiç şeklinde yanıtlamışlardır.

ANADİLİNİZİ NİÇİN BİLMİYORSUNUZ? (ANADİLİNİ ANLAMAYAN/KISMEN ANLAYAN) (%)

Devamla sorulan (Anadilini Anlamayan/Kısmen Anlayanlar İçin) “**Niçin Bilmiyorsunuz?**” sorusuna katılımcılarımızın, **%31,7’si** Ailemde/Çevremde konuşan olmadığı için, **%28,6’sı** Anadilimi öğrenebileceğim, geliştirebileceğim bir okul ve kaynak olmadığı için, **%19,8’i** Dışlanmamam için sadece resmi dil öğretildi, **%13,5’i** Yasak olduğu için yanıtlarını vermişlerdir.

ANADİLİNİZİ NİÇİN BİLMİYORSUNUZ? (ANADİLİNİ KONUŞAMAYAN/KİSMEN KONUŞAN) (%)

(Anadilini Konuşamayan/Kısmen Konuşanlar İçin) “Niçin Bilmiyorsunuz?” sorusuna katılımcılarımızın, **%52,8’i** Anadilimi öğrenebileceğim, geliştirebileceğim bir okul ve kaynak olmadığı için, **%26,7’si** Ailemde/Çevremde konuşan olmadığı için, **%6,9’u** Yasak olduğu için **%6,7’si** Dışlanmamam için sadece resmi dil öğretildi, yanıtlarını vermişlerdir.

HANE İÇİNDE KİMLER/HANGİ YAŞ GRUPLARI NE SIKLIKLA ANADİLİNİ KONUŞUYOR? (%)						
	ÇOK SIK	ARA SIRA	NADİREN	HİÇ	YOK	TOPLAM
ANNE	87,1	8,8	2,5	1,4	0,2	100%
BABA	84,1	11,5	2,8	1,1	0,4	100%
0-5 YAŞ	45,9	17,3	14,5	20,1	2,2	100%
6-11 YAŞ	41,2	24,4	17,7	16,7	0,1	100%
12-17 YAŞ	41,8	24,6	18,9	12,9	1,8	100%
18-24 YAŞ	48,7	28,2	13,2	8,7	1,2	100%
25-34 YAŞ	59,4	24,3	11,1	4,2	1	100%
35-44 YAŞ	69,9	18,7	6,5	2,9	2	100%
45-54 YAŞ	80,8	10,7	2,7	4	1,9	100%
55-64 YAŞ	87,5	5,9	2,4	2,3	1,9	100%
65+ YAŞ	90,6	4,2	1	2,5	1,7	100%

“Anadiliniz Aile İçerisinde Yaş Gruplarına Göre Ne Sıklıkla Konuşuluyor?” sorusuna katılımcılarımızın yanıtlarına baktığımızda,

Anne, %1,4 Hiç, %2,5 Nadiren, %8,8 Ara sıra, %87,1 Çok Sık;

Baba, %1,1 Hiç, %2,8 Nadiren, %11,5 Ara sıra, %84,1 Çok Sık;

0-5 Yaş çocuk, %20,1 Hiç, %14,5 Nadiren, %17,3 Ara sıra, %45,9 Çok Sık;

6-11 Yaş çocuk, %16,7 Hiç, %17,7 Nadiren, %24,4 Ara sıra, %41,2 Çok Sık;

12-17 Yaş çocuk %12,9 Hiç, %18,9 Nadiren, %24,6 Ara sıra, %41,8 Çok Sık;

18-24 Yaş grubu %8,7 Hiç, %13,2 Nadiren, %28,2 Ara sıra, %48,7 Çok Sık;

25-34 Yaş grubu %4,2 Hiç, %11,1 Nadiren, %24,3 Ara sıra, %59,4 Çok Sık;

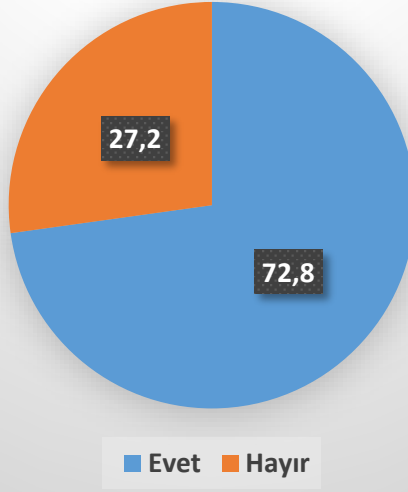
35-44 Yaş grubu %2,9 Hiç, %6,5 Nadiren, %18,7 Ara sıra, %69,9 Çok Sık;

45-54 Yaş grubu %4 Hiç, %2,7 Nadiren, %10,7 Ara sıra, %80,8 Çok Sık;

55-64 Yaş grubu %2,3 Hiç, %2,4 Nadiren, %5,9 Ara sıra, %87,5 Çok Sık;

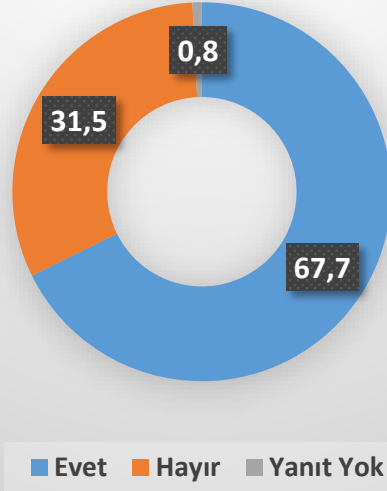
65+ Yaş grubu %2,5 Hiç, %1 Nadiren, %4,2 Ara sıra, %90,6 Çok Sık yanıtlarını vermişlerdir.

HANENİZDE 0-18 YAŞ GRUBUNDAN ÇOCUK VAR MI? (%)

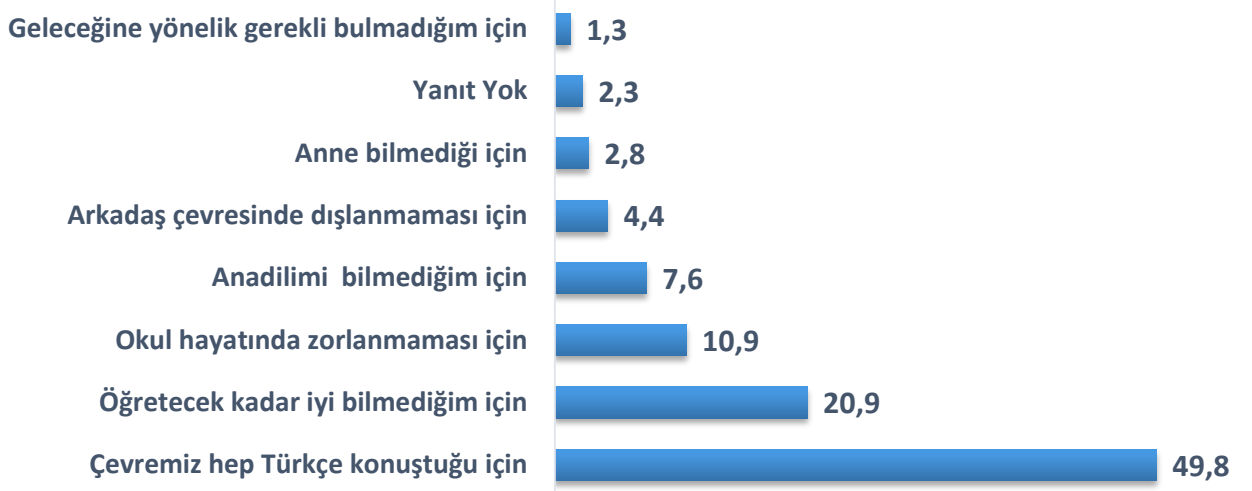
“Hanenizde 0-18 Yaş Grubundan Çocuk Var Mı?” sorusuna katılımcılarımızın **%72,8’i** Evet, **%27,2’si** Hayır yanıtlarını vermişlerdir.

HANENİZDE İLGİLİ YAŞ (0-18 YAŞ) GRUBUNDA OLAN ÇOCUKLARLA ANADİLİNİZİ KONUŞUYOR MUSUNUZ? (%)

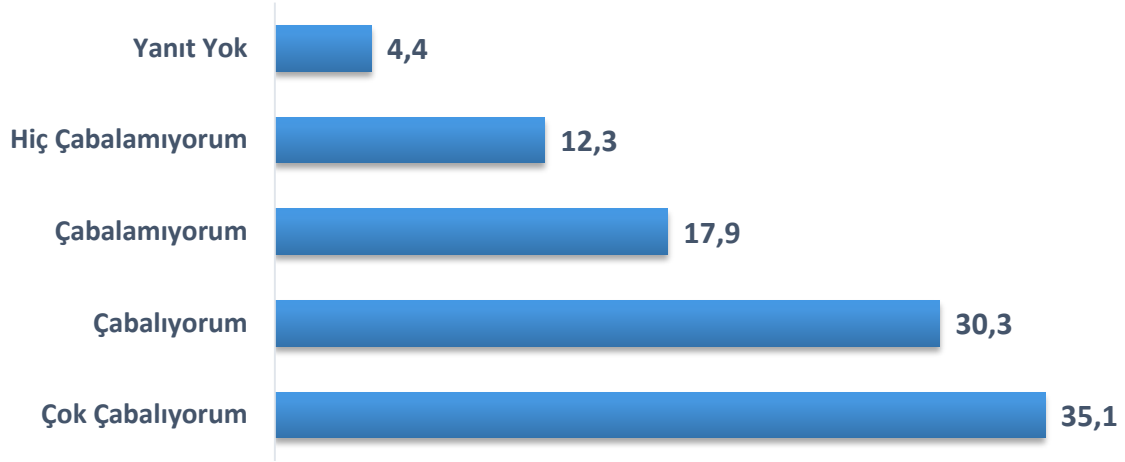
“Hanenizde İlgili Yaş Grubunda (0-18 yaş) Olan Çocuklarla Anadilinizi Konuşuyor Musunuz?” sorusuna katılımcıların %67,7’si Evet, %31,5’i Hayır yanıtlarını vermişlerdir.

HANEDEKİ ÇOCUKLARLA ANADİLİNİZDE KONUŞMAMA NEDENİNİZ NEDİR? (%)

“Hanedeki Çocuklarla Anadilinizde Konuşmama Nedeniniz Nedir?” sorusuna katılımcıların; %49,8’i Çevremiz hep Türkçe konuştuğu için, %20,9’u Öğretecek kadar iyi bilmediğim için, %10,9’u Okul hayatında zorlanmaması için, %7,6’sı Anadilimi bilmediğim için, %4,4’ü Arkadaş çevresinde dışlanmaması için, %2,8’i Anne bilmediği için, yanıtlarını vermişlerdir.

HANEDE BULUNAN ÇOCUKLARA ANADİLLERİNİ ÖĞRETMEK İÇİN NE KADAR ÇABA SAHİBİSİNİZ? (%)

“Hanede Bulunan Çocuklara Anadillerini Öğretmek İçin Ne Kadar Çaba Sahibisiniz?”

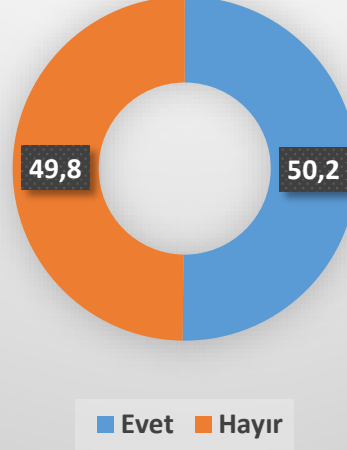
sorusuna katılımcıların %35,1'i Çok çabalıyorum, %30,3'ü Çabalıyorum, %17,9'u Çabalamıyorum, %12,3'ü Hiç çabalamıyorum, yanıtlarını vermiştir.

**HANEDE YAŞAYAN ÇOCUKLARA ANADİLİNİZDE
MASALLAR/HİKAYELER ANLATIYOR MUSUNUZ? YA DA HANEDE
ANLATAN BAŞKA BİRİ VAR MI? (%)**

“Hanenizde Yaşayan Çocuklarla Anadilinizde Masallar/Hikayeler Anlatıyor Musunuz? Ya da Hanede Anlatan Başka Biri Var Mı?” sorusuna katılımcıların %42,2’si Çocuklara anadilimizde masallar/hikayeler anlatırım, %22,8’i Anlatabilecek kimse yok, %12,2’si Çocuklara anadilde masallar/hikayeleri genellikle annem anlatır, %6,6’sı Çocuklara anadilde masallar/hikayeleri genellikle dedem/ninem anlatır, %5,9’u Çocuklara anadilde masallar/hikayeleri genellikle babam anlatır, %1,2’si Medya, kitap vb. araçları kullanıyoruz, %0,6’sı Çocuklara anadilde masallar/hikayeleri genellikle teyzem/halam anlatır, %0,6’sı Yeterince zamanımız yok şeklinde yanıt vermiştir.

HANENİZDE YAŞAYAN VE OKUL ÇAĞINDAKİ ÇOCUKLAR İÇİN OKUDUKLARI
OKULDA 'YAŞAYAN DİLLER VE LEHÇELER' DERSİNE YÖNELİK
ANADİLLERİNDE EĞİTİM GÖRMELERİ İÇİN HİÇ TALEPTE BULUNDUNUZ
MU? (%)

“Hanenizde Yaşayan ve Okul Çağındaki Çocuklar İçin Okudukları Okulda ‘Yaşayan Diller ve Lehçeler’ Dersine Yönelik Anadillerinde Eğitim Görmeleri İçin Hiç Talepte Bulundunuz Mu?” sorusuna katılımcıların; %50,2’si Evet, %49,8’i Hayır şeklinde yanıt vermiştir.

TALEBİNİZİN SONUCU NE OLDU? (%)

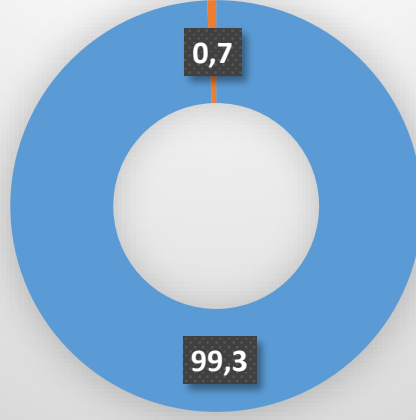
Devamla sorduğumuz “(Talepte Bulunanlar İçin) Talebinizin Sonucu Ne Oldu?” sorusuna katılımcıların **%42,7’si** Talep ettiğimiz halde hiçbir sınıf açılmadı, gerekçe de bildirilmedi, **%27’si** Talep ettiğimiz halde talep sayısı sınırlı denerek hiçbir sınıf açılmadı, **%19,9’u** Talep ettiğimiz halde öğretmen olmadığı gerekçesiyle sınıf açılmadı, **%5,2’si** Talep ettiğimiz anadilde çocuklar için sınıf açıldı, yanıtlarını vermişlerdir.

NEDEN TALEPTE BULUNMADINIZ? (%)

Yine devamla sorduğumuz “(Talepte Bulunmayanlar İçin) Neden Talepte Bulunmadınız?” sorusuna katılımcıların %22,3’ü Böyle bir seçmeli ders olduğunu bilmiyorduk, %19,5’i Yaşayan diller kapsamında anadilimizde eğitim tercih ettiğimizde değişik gerekçelerle reddedildiği için, %14,7’si Bu konudaki tercihlerimiz dikkate alınmayıp okul idaresi tarafından çocuklar farklı bölümlerde eğitimlere tabi tutulduğu için, %11,7’si Yaşayan diller kapsamındaki seçmeli derslerin anadil eğitimine katkı sunmadığına inandığına için, %6,5’i Çocuklar okulda ayrımcılığa maruz kalmasın diye, %2,2’si Anadil eğitimin çocukların geleceğine olumlu etkisi olmayacağını düşündüğümden, %0,6’sı Gerek görmedik, yanıtlarını vermişlerdir.

**ÇOCUKLARIN ANADİLLERİNDE EĞİTİM GÖRMELERİNİ İSTER
MİSİNİZ? (%)**

■ Evet ■ Hayır

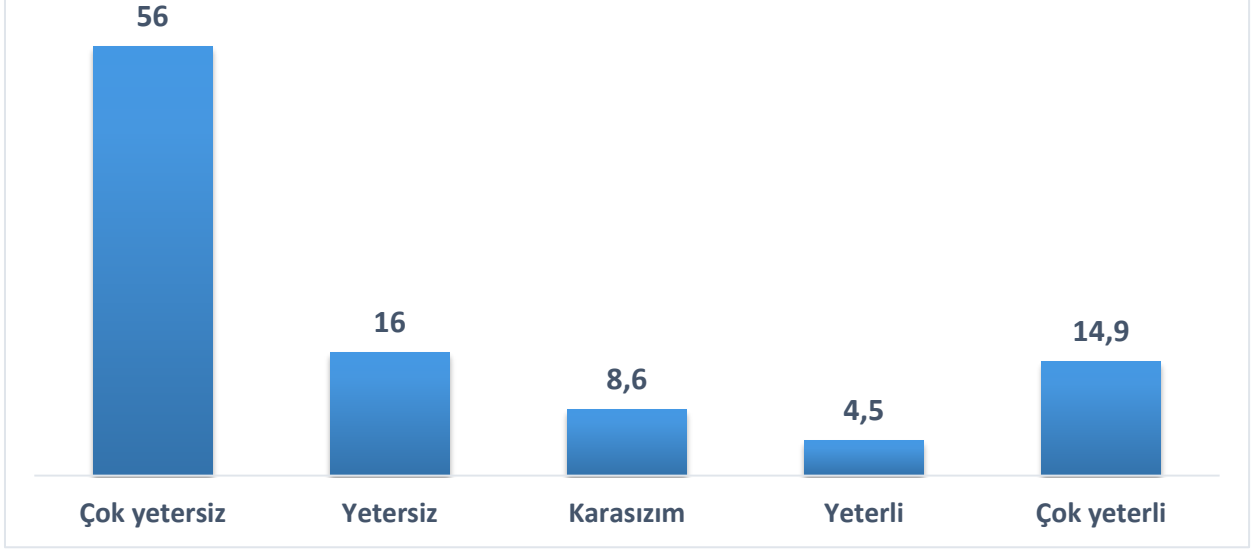
“Çocukların Anadillerinde Eğitim Görmelerini İster Misiniz?” sorusuna katılımcıların **%99,3’ü** Evet, **%0,7’si** Hayır yanıtını vermişlerdir.

NEDEN? (EVET İSE NEDEN? HAYIR İSE NEDEN?) (%)

Devamla “Neden?” sorusuna katılımcıların %30,1’i “Anadilde eğitim temel insan hakkıdır, %14,3’ü Anadili insanın kimliğidir, %14,3’ü Dilin gelecek nesillere aktarılabilmesi/unutulmaması için, %11,4’ü Tarihimizi ve kültürümüzü unutmamak için, %10,8’i Kişinin kendini daha iyi ifade edebilmesi için, %9,3’ü Asimilasyonun önlenmesi için, %9’u Daha başarılı bir eğitim hayatı için, şeklinde yanıt vermiştir.

**OKULLARDA VERİLEN YAŞAYAN DİLLER KAPSAMINDAKİ
ANADİLİ EĞİTİMLERİNİ NASIL DEĞERLENDİRİYORSUNUZ? (%)**

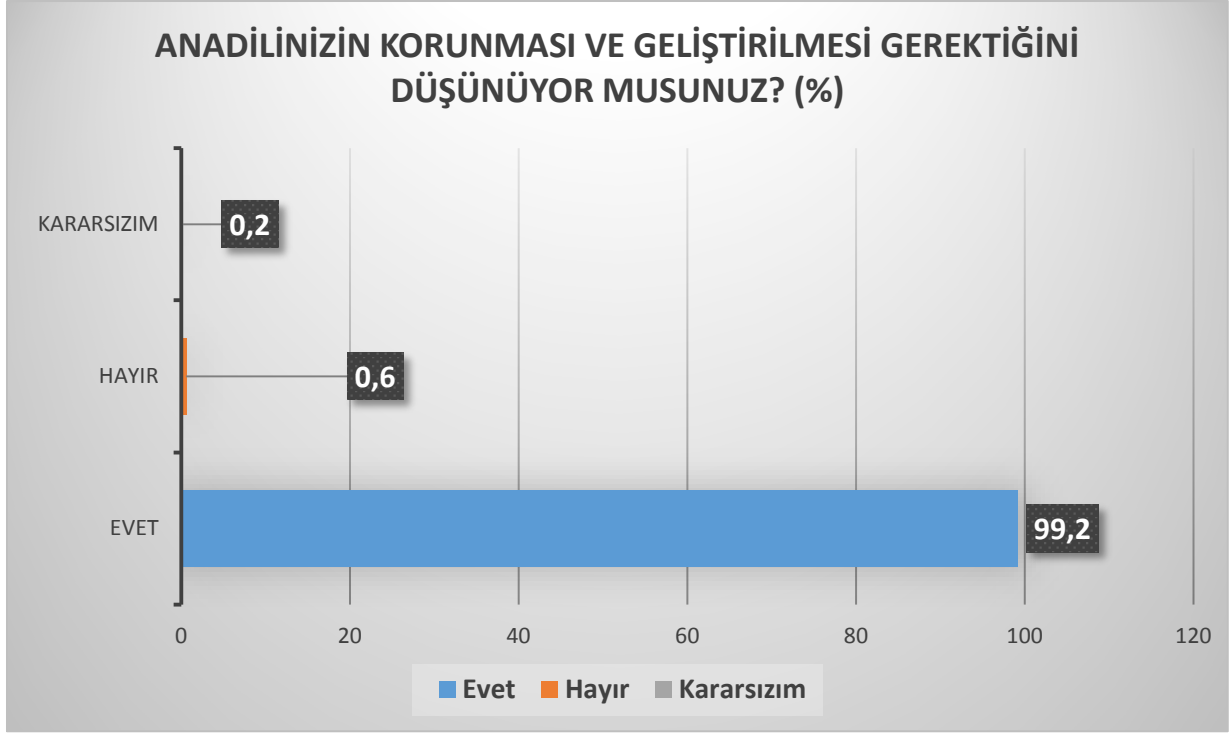

“Okullarda Verilen Yaşayan Diller Kapsamındaki Anadil Öğretimlerini Nasıl Değerlendiriyorsunuz?” sorusuna katılımcıların %56’sı Çok Yetersiz, %16’sı Yetersiz, %8,6’sı Kararsızım, %4,5’i Yeterli ve %14,9’u Çok Yeterli yanıtlarını vermişlerdir.

ANADİLDE EĞİTİM/ÖĞRETİM İÇİN DÜŞÜNCENİZ NEDİR? (%)

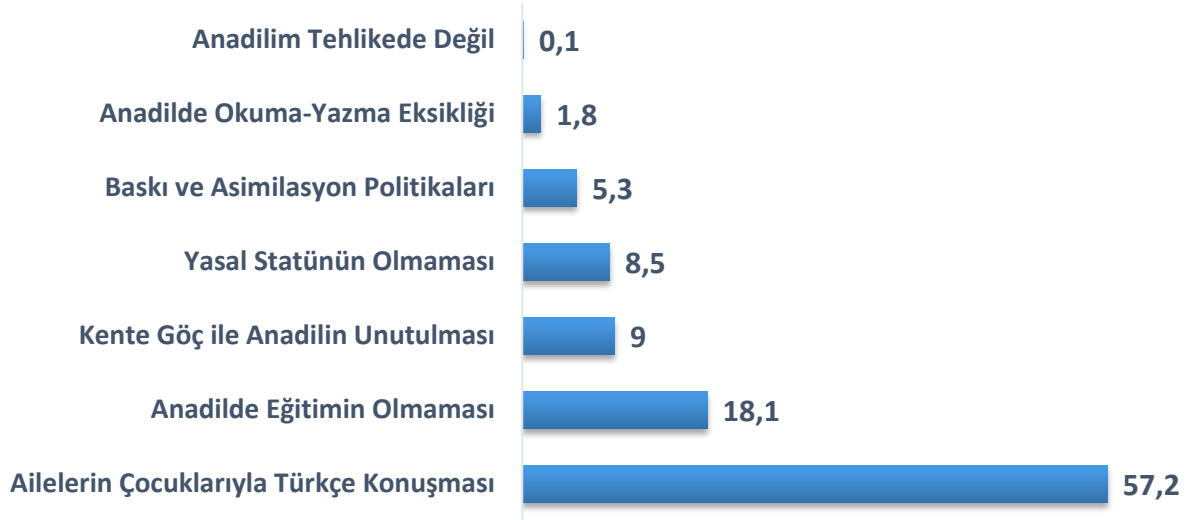

“Anadilde Eğitim Öğretim İçin Düşünceniz Nedir?” sorusuna katılımcıların %88,7’si Okul öncesinden başlayarak eğitim/öğretim anadilde olmalı, %7,8’i İlkokuldan itibaren eğitim/öğretim anadilde olmalı, %2,4’ü Anadili kursları veya anadili öğreten seçmeli dersler yeterli, %0,5’i Anadilde eğitim/öğretim gerekli değil, %0,3’ü Orta-Lise dengi okuldan itibaren eğitim/öğretim anadilde olmalı, %0,3’ü Okul öncesinden başlayarak hem anadil hem resmi dil kullanılmalı, yanıtlarını vermişlerdir.

“Anadilinizin Korunması ve Geliştirilmesi Gerekliğini Düşünüyor Musunuz?” sorusuna katılımcıların %99,2’si “Evet”, %0,6’sı “Hayır” ve %0,2’si “Kararsızım” yanıtını vermişlerdir.

ANADİLİNİZİN VARLIĞINI SÜRDÜRMESE ÖNÜNDE EN BÜYÜK TEHLİKE SİZCE NEDİR? (%)

“Anadilinizin Varlığını Sürdürmesi Önünde En Büyük Tehlike Sizce Nedir?” sorusuna katılımcıların %57,2’si Ailelerin Çocuklarıyla Türkçe Konuşması, %18,1’i Anadilde Eğitimin Olmaması, %9’u Kente göç ile anadilin unutulması, %8,5’i Yasal Statünün Olmaması, %5,3’ü Baskı ve Asimilasyon Politikaları, %1,8’i Anadilde okuma-yazma eksikliği, %0,1’i Anadilim tehlikede değil, yanıtlarını vermişlerdir.

ANADİLİNİZİN KORUNMASI VE GELİŞTİRİLMESİ İÇİN 1. ÖNCELİKLİ OLARAK NE YAPILMASINI ÖNERİRSİNİZ? (%)

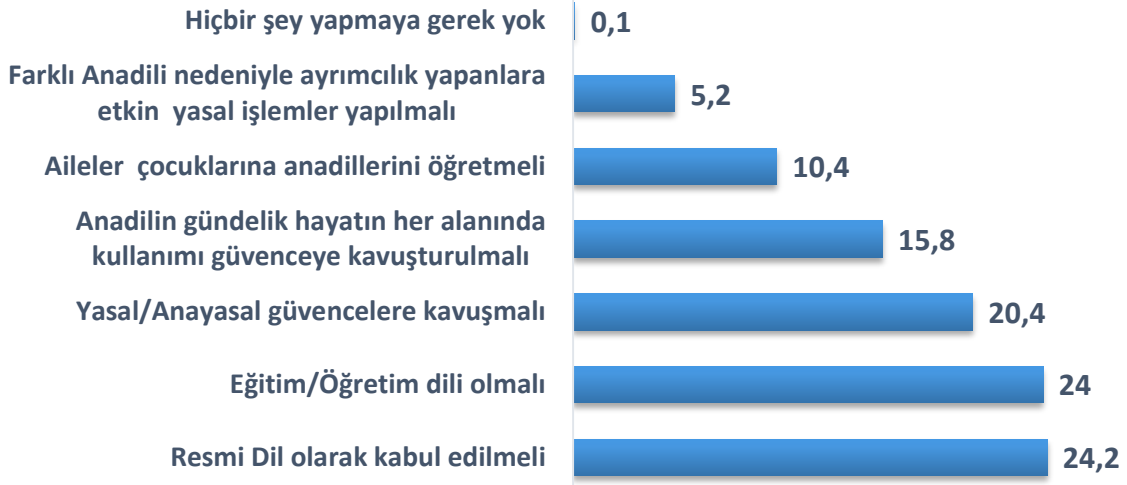
“Anadilinizin Korunması ve Geliştirilmesi İçin 1.öncelikli Olarak Neler Yapılmasını Önerirsiniz?” sorusuna katılımcıların %31,7’si Eğitim/Öğretim Dili Olmalı, %30,3’ü Yasal/Anayasal Güvenceye Kavuşmalı, %24,3’ü Resmi Dil Olarak Kabul Edilmeli, %8,2’si Aileler Çocuklarına Anadillerini Öğretmeli, %4,9’u Anadilin Gündelik Hayatın Her Alanında Kullanımı Güvenceye Kavuşturulmalı, %0,5’i Farklı Anadil Nedeniyle Ayrımcılık Yapanlara Etkin Yasal İşlemler Uygulanmalı yanıtlarını vermişlerdir.

ANADİLİNİZİN KORUNMASI VE GELİŞTİRİLMESİ İÇİN 2. ÖNCELİKLİ OLARAK NE YAPILMASINI ÖNERİRSİNİZ? (%)

“Anadilinizin Korunması ve Geliştirilmesi İçin 2.öncelikli Olarak Neler Yapılmasını Önerirsiniz?” sorusuna katılımcıların %33,9’u “Eğitim/Öğretim Dili Olmalı”, %33,2’si Yasal/Anayasal Güvenceye Kavuşmalı, %18’i Resmi Dil Olarak Kabul Edilmeli, %6,7’si Aileler Çocuklarına Anadillerini Öğretmeli, %6,6’sı Anadilin Gündelik Hayatın Her Alanında Kullanımı Güvenceye Kavuşturulmalı, %1,6’sı Farklı Anadil Nedeniyle Ayrımcılık Yapanlara Etkin Yasal İşlemler Uygulanmalı yanıtlarını vermişlerdir.

ANADİLİNİZİN KORUNMASI VE GELİŞTİRİLMESİ İÇİN 3. ÖNCELİKLİ OLARAK NE YAPILMASINI ÖNERİRSİNİZ? (%)

“Anadilinizin Korunması ve Geliştirilmesi İçin 3.öncelikli Olarak Neler Yapılmasını Önerirsiniz?” sorusuna katılımcıların %24,2’si Resmi Dil Olarak Kabul Edilmeli, %24’ü Eğitim/Öğretim Dili Olmalı, %20,4’ü Yasal/Anayasal Güvencelere Kavuşmalı, %15,8’i Anadilin Gündelik Hayatın Her Alanında Kullanımı Güvenceye Kavuşturulmalı, %10,4’ü Aileler Çocuklarına Anadillerini Öğretmeli, %5,2’si Farklı Anadil Nedeniyle Ayrımcılık Yapanlara Etkin Yasal İşlemler Uygulanmalı yanıtlarını vermişlerdir.

AŞAĞIDA YER ALAN KURUMLARDA VEYA ORTAMLARDA ANADİLİNİZ İLE İLGİLİ BİR AYRIMCILIĞA MARUZ KALDIĞINIZI DÜŞÜNÜYOR MUSUNUZ? (%)					
	ÇOĞUNLUKLA	ARA SIRA	NADİREN	HİÇBİR ZAMAN	TOPLAM
DEVLET DAİRELERİ	66,3	19,3	5,9	8,5	100%
SOSYAL ÇEVRE	17	20,5	22,7	39,8	100%
SOSYAL MEDYA	35,9	37,2	17,6	9,3	100%
İŞ ORTAMI	34,2	25,4	19,9	20,6	100%
AİLE/AKRABA	3,3	7,2	27,8	61,7	100%
YAŞANILAN KENT	21,2	21,4	22,1	35,3	100%
SAĞLIK KURUMLARI	50	25,9	15,8	8,4	100%
EĞİTİM KURUMLARI	65,1	19,6	10,7	4,6	100%
TOPLU TAŞIMA	30,7	24,3	21,2	23,7	100%

“Aşağıda Yer Alan Kurumlarda Veya Ortamlarda Anadiliniz İle İlgili Bir Ayrımcılığa Maruz Kaldığınızı Düşünüyor Musunuz?” sorusuna katılımcılarımızın yanıtlarına baktığımızda, Devlet Dairelerinde, %66,3 Çoğunlukla, %19,3 Ara Sıra, %5,9 Nadiren, %8,5 Hiçbir Zaman; Sosyal Çevrede, %17 Çoğunlukla, %20,5 Ara Sıra, %22,7 Nadiren, %39,8 Hiçbir Zaman; Sosyal Medyada, %35,9 Çoğunlukla, %37,2 Ara Sıra, %17,6 Nadiren, %9,3 Hiçbir Zaman; İş Ortamında, %34,2 Çoğunlukla, %25,4 Ara Sıra, %19,9 Nadiren, %20,6 Hiçbir Zaman; Aile/Akraba İçerisinde, %3,3 Çoğunlukla, %7,2 Ara Sıra, %27,8 Nadiren, %61,7 Hiçbir Zaman; Yaşanılan Kentte, %21,2 Çoğunlukla, %21,4 Ara Sıra, %22,1 Nadiren, %35,3 Hiçbir Zaman; Sağlık Kurumlarında, %50 Çoğunlukla, %25,9 Ara Sıra, %15,8 Nadiren, %8,4 Hiçbir Zaman; Eğitim Kurumlarında, %65,1 Çoğunlukla, %19,6 Ara Sıra, %10,7 Nadiren, %4,6 Hiçbir Zaman; Toplu Taşımada, %30,7 Çoğunlukla, %24,3 Ara Sıra, %21,2 Nadiren, %23,7 Hiçbir Zaman yanıtlarını vermişlerdir.

AŞAĞIDA SAYILAN KÜLTÜREL/FOLKLORİK AİDİYETLERİNİZDEN HANGİSİ VEYA HANGİLERİNDEN KAYNAKLI NE ÖLÇÜDE AYRIMCILIĞA UĞRADIĞINIZI DÜŞÜNÜYORSUNUZ?					
	ÇOĞUNLUKLA	ARA SIRA	NADİREN	HİÇBİR ZAMAN	TOPLAM
MÜZİK/FİLM/GÖSTERİ	45,6	37,3	12,3	4,8	100%
GİYİM/KUŞAM/TARZ	22,1	33,3	25,4	19,2	100%
İNANÇ/BAYRAM/KUTLAMA RİTÜELLERİ	38,5	27,4	18,8	15,3	100%
EDEBİ VE SÖZLÜ ANLATILAR	12,5	36,8	20,3	30,4	100%
DÜĞÜN/NİŞAN/SÖZ MERASİMİ	13,4	36	21,2	29,4	100%
YÖRESEL MUTFAK	13,8	35,2	21,4	29,6	100%

“Aşağıda Sayılan Kültürel/Folklorik Aidiyetlerinizden Hangisi Veya Hangilerinden Kaynaklı Ne Ölçüde Ayrımcılığa Uğradığınızı Düşünüyorsunuz?” sorusuna katılımcılarımızın yanıtlarına baktığımızda,

Müzik/Film/Gösterilerde, %45,6 Çoğunlukla, **%37,3** Ara Sıra, **%12,3** Nadiren, **%4,8** Hiçbir Zaman;

Giyim/Kuşam/Tarz Konusunda, %22,1 Çoğunlukla, **%33,3** Ara Sıra, **%25,4** Nadiren, **%19,2** Hiçbir Zaman;

İnanç/Bayram/Kutlama Ritüellerinde, %38,5 Çoğunlukla, **%27,4** Ara Sıra, **%18,8** Nadiren, **%15,3** Hiçbir Zaman;

Edebi Ve Sözlü Anlatılarda, %12,5 Çoğunlukla, **%36,8** Ara Sıra, **%20,3** Nadiren, **%30,4** Hiçbir Zaman;

Düğün/Nişan/Söz Merasiminde, %13,4 Çoğunlukla, **%36** Ara Sıra, **%21,2** Nadiren, **%29,4** Hiçbir Zaman;

Yöresel Mutfak Konusunda, %13,8 Çoğunlukla, **%35,2** Ara Sıra, **%21,4** Nadiren, **%29,6** Hiçbir Zaman yanıtlarını vermişlerdir.